AUGUSTIN MAIOR (n. 1882; d. 1963)

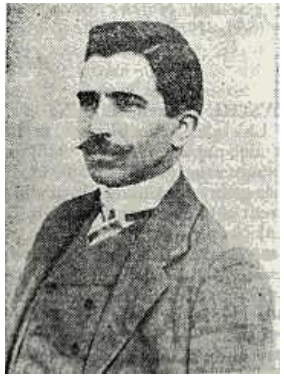

DATE BIOGRAFICE:

La 21 august 1882 s-a născut, la Reghin, Augustin Sabiniu Maior din părinţii Gheorghe Maior (invăţător şi apoi director al Şcolii primare româneşti din Reghin) şi Tereza Maior, născută Cornea (o femeie cu o educaţie deosebită). A frecventat grădiniţa germană şi a urmat apoi şcoala primară cu limba de predare germană din Reghin. Între anii 1892-1896 a urmat clasele I-IV la Liceul Evanghelic German din Reghin, iar între anii 1896-1898 a continuat clasele V-VI la Liceul Piarist din Târgu Mureş. Între anii 1898-1900 a frecventat Gimnaziul Catolic din Budapesta, demonstrând, pe lânga uşurinţa de insuşire a limbilor străine, şi aptitudini deosebite in domeniul fizicii şi matematicii. În iunie 1900 a susţinut examenul de bacalaureat şi în toamna aceluiaşi an s-a înscris la Facultatea de Mecanică a Institutului Politehnic din Budapesta. La terminarea facultăţii, în 1905, a făcut o călătorie de studii prin renumitele oraşe universitare europene: Viena, München şi Göttingen. În noiembrie 1905 a ocupat, prin concurs, postul de inginer la Serviciul Tehnic al Poştelor din Budapesta. A lucrat în Staţia Experimentală a Poştelor, staţie organizată ca un modern institut de cercetare. La sfârşitul anului 1906 a reuşit, pe o linie telefonică de 15 km., să transmită 5 convorbiri telefonice simultane fără să se influenţeze între ele.

În 1907 a publicat în revista germană "Elektrotehnichen Zeitschrift" articolul "Asupra Telefoniei Multiple" cu rezultatele sale originale. In acest articol a demonstrat matematic şi experimental că pe o linie telefonică se pot transmite mai multe convorbiri

simultane folosind pentru fiecare dintre ele un curent alternativ de înaltă frecvenţă, purtător al unui mesaj microfonic. Rezultatele experimentelor sale au ajuns repede să fie cunoscute în lume, iar în 1909 E. Weinberg din Washington a confirmat valabilitatea afirmaţiilor şi experimentelor lui Augustin Maior şi a propus folosirea metodei sale la realizarea telefoniei transatlantice.

După primul razboi mondial, în ianuarie 1919, Augustin Maior a venit la Sibiu şi a început reorganizarea Serviciilor de Poştă şi Telecomunicaţii din Transilvania. În aprilie 1919 a înfiinţat la Sibiu prima Şcoală de Telegraf şi Telefonie din Transilvania. La 14 aprilie 1919 a fost numit Director central al Poştelor, Telegrafelor şi Telefoanelor din întreaga Transilvanie şi Banat. În iulie a aceluiaşi an a fost numit profesor titular de fizică teoretică şi tehnologică la Institutul de Fizică Teoretică şi Tehnologică al Facultăţii de Ştiinţe din Cluj, iar în octombrie a aceluiaşi an director al acestui institut.

În ianuarie 1920 s-a constituit la Cluj prima şcoală românească de fizică teoretică, şcoala pe care a condus timp de peste trei decenii. În aceeaşi perioadă a schimbat numele institutului în "Institutul de Fizică Teoretică şi Aplicată". La acest institut, a predat cursurile de "Electricitate şi magnetism" şi "Acustica şi optica". Aşa cum rezultă şi din Arhivele Universităţii, în perioada interbelică a depus un efort considerabil pentru organizarea şi dotarea bibliotecii şi a laboratoarelor de fizică.

În anul 1923 împreună cu un grup de colegi a construit primul aparat de radio care s-a auzit la Cluj.

În acelaşi an, tânărul absolvent Herman Oberth a solicitat susţinerea examenului de diplomă la Facultatea de Ştiinţe din Cluj, după refuzul Universităţii din Heidelberg. Apreciind conţinutul original al lucrării, Augustin Maior a recomandat susţinerea ei şi, la 28 mai 1923, comisia de examinare a acordat Diploma de profesor de fizică şi matematică celui care avea să fie recunoscut drept "părintele cosmonauticii".

În 1929, Augustin Maior a fost numit decan al Facultăţii de Ştiinte din Cluj, funcţie pe care o va mai deţine şi în anul 1946. În 1930 este decorat cu medalia "Răsplata muncii pentru învăţamânt"-clasa I-a şi este numit membru al Ordinului Coroana României în grad

de comandor. În 1937 a fost ales membru titular al Academiei de Ştiinţe din România.

Într-o perioadă de tristă amintire, când, datorită verticalităţii lui, profesorul Augustin Maior a fost îndepărtat din structurile academice şi universitare, Louis de Broglie, fondatorul mecanicii cuantice şi laureat al premiului Nobel, a susţinut în şedinţa din 19 iunie 1950 a Academiei Franceze de Ştiinţe, lucrarea lui Augustin Maior intitulată "Câmpul gravific şi magnetismul". Este cea mai convingătoare recunoaştere de care a avut parte fizicianul Augustin Maior.

La 3 octombrie 1963 se stinge din viaţă la vârsta de 81 de ani.

Date extrase din contribuţia Lilianei Bocu, fizician la ITIM Cluj-Napoca, la lucrarea "Contribuţiile lui Augustin Maior la telefonia multiplă", Ed. Academiei Române, 1980.

PUBLICAŢII ŞTIINŢIFICE RELEVANTE:

1. A. Maior, Uber Mehrfach-Fernsprechen, Elektrotech. Zeitsch., 19, 84, (1907)
2. A. Maior, Uber Wechselstrom-Telephonie, Elektrotech. Zeitsch., 47, 125, (1908)
3. A. Maior, Zur Mehrfachtelephonie, Elektrotech. Zeitsch., 38, 43 (1909)
4. A. Maior, Die Aussichten der Telphonie und Schnelltelegraphie durch Ozeankabel, Elektrotech. Zeitsch., 15, 25, (1910)
5. A. Maior, Multiplex Telephony, The Electrician, (1911)

6. A. Maior, Telegraphie und Telephonie mit Wechselströmen auf weite Entfernungen, Elektrotech. Zeitsch., 17, 187, (1912)

7. A. Maior, The use of High-Frequency Alternating Currents in Telegraphy, Telephony and for Power Transmission, The Electrician, 67, 68, (1914)

8. A. Maior, Uber das Einschalten langer Leitungen mit Wechselstrom, Elektrotech. Zeitsch., 21, 531, (1917)

9. A. Maior, Sur la télégraphie et la téléphonie multiple avec des courants de haute fréquence, Révue Gén. Eléctr., vol.10, (1921)

10. A. Maior, Uber Strahlung in Gravitation Felde, Physicalishe Zeitsch., 18, 683, (1932)

11. A. Maior, Champ gravifique et magnétisme, C.R. Acad. Sci., Paris, 231, 607, (1950)